

hvad den bør gøre. Vi er til enhver tid villige til at gå ind og være det ansvar bevidst, som vi vil have, hvis det bliver et nej, ligesom vi var det sidst, og som vi har fremlagt en politik i forhold til. Jeg mener sådan set ikke, at det er så svært endda.

Så er der spørgsmålet, om regeringen bør fremlægge det allerede nu, sådan som Fremskridtspartiet foreslår. Jeg synes, det ville være en fordel, hvis den gjorde det, men det er slet ikke det afgørende. Det afgørende er, at vi får en reel diskussion, og også at nej-partierne fremlægger deres alternativer og for min skyld gerne hver for sig. Det bliver nok det realistiske, og det er også det, vi lægger op til. Men det afgørende efter et dansk nej er, at der vil være en fælles forpligtelse mellem regeringen og andre partier til at fremlægge et nyt udspil. Der har vi vores svar, som jeg regner med vi kan få en diskussion med regeringen om.

Så er der forholdet til de andre lande. Men står vi fuldstændig isolerede, hvis det bliver et nej? Der er da mange af de punkter, som vi nævner – f.eks. om miljøet – som andre lande også er interesserede i, for så tosset er det, vi stiller krav om vedrørende bedre miljø og åbenhedsbestemmelser, da heller ikke. Er der da helt lukket for en yderligere diskussion af det, for det er da ikke fuldstændige sindssyge krav, der stilles? Det er realistiske og åbenlyst demokratiske krav. Er vi fuldstændigt uden allierede i en sådan situation? Så er der Østeuropa. Der er mange, der er klar over, at den sag ikke er ordnet særlig godt. Spørgsmålet om Schengen? Ja, det bliver en afgørelse, vi selv skal træffe her i Folketinget.

Men at sige, at det er en fuldstændig håbløs situation! Vel er det da ej. Det giver også en situation med muligheder, hvor vi – ligesom sidst – er villige til at give vores bidrag til en løsning.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

I hr. Holger K. Niensens beskrivelse af alle de nye ting, der oprandt i europæisk politik efter nej et i 1992, glemte hr. Holger K. Nielsen én meget vigtig ting: at SF påtog sig et ansvar – lige pludselig – SF gik ind og forhandlede om en realistisk løsning som svar på det nej, der var kommet med folkeafstemningen. SF tog konsekvenserne og anbefalede sine vælgere at stemme ja til Edinburghafgørelsen.

Efterfølgende er der desværre sket det, at SF er blevet bange for sin egen skygge og nu ikke tør holde fast ved Edinburghafgørelsen, da de fire forbehold faktisk er bevaret også i Amsterdamskontraktat. Det er skuffende, at SF's ansvarlighed varede så få år og så kort tid.

Jeg vil derfor gerne slutte med at spørge hr. Holger K. Nielsen: Hvad nu, hvis det ikke bliver SF, der skal tage konsekvenserne eller fortolke nej et? Hvordan vil SF forholde sig, hvis det er Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti, der skal fortolke det nej, der måtte komme ud af en sådan folkeafstemning engang i foråret?

(Kort bemærkning).

Uffe Ellemann-Jensen (V):

Det var meget interessant at høre hr. Holger K. Niensens historiske tilbageblik. Jeg husker udmærket situationen, da hr. Holger K. Nielsen allerede forud for folkeafstemningen den 2. juni 1992 formulerede det, der senere blev de danske forbehold, som jeg selv fik den vanskelige opgave at forhandle igennem med vore partnere. Det blev formuleret dengang, og ulykkeligvis blev det jo så sådan, at Danmark måtte lave de forbehold.

Men lad os prøve at kigge frem. Hr. Holger K. Nielsen henviser til, at nu har SF igen lagt nogle ønsker frem til, hvad man skulle komme med. Men de fleste af de ting adskiller sig jo afgørende fra det, vi så dengang, nemlig derved at det er nogle krav, vi skal stille til de andre. Det fører ingen vegne, for der bliver ingen genforhandling.

Der er kun et eneste punkt i det, SF har lagt frem, som er noget, hvor vi selv kan træde tilbage – altså lave et nyt forbehold – og det er det omkring Schengensamarbejdet, som i praksis betyder, at man skal genindføre pastvangen over for Sverige og de andre nordiske lande. Det er altså SF's bud på, hvad man skal lave, hvis man igen skal finde på danske forbehold: Indføre pastvang over for Sverige. Det er for fattigt, hr. Holger K. Nielsen!

Holger K. Nielsen (SF):

Først en bemærkning til det med ansvarlighed. Når man hører på Det Radikale Venstre, kan man jo kun vise ansvarlighed, hvis man siger ja, ikke sandt?

Før 2. juni da sagde vi nej, og da var vi så uansvarlige. Vi var så uansvarlige. Efter 2. juni sagde vi det samme, som vi havde sagt før 2. juni. Så var vi pludselig meget ansvarlige. Nu